

SLOVENE

Naročnina

za državo SHS:

a) po pošti mesečno Din 12
b) dostavljeno na dom
mesečno 10

za inozemstvo:

mesečno Din 20

Sobotna izdaja:

v Jugoslaviji Din 15
v inozemstvu 35

Mesečna priloga: Vestnik SHS

Cene inseratom:

Zastopna petina vrsta mali
oglas po Din. 1.— in Din. 1.50
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 2.—, poslana itd.
po Din. 3.—.

Pri večjem naročilu popust
Izbija vsak dan izvenredni
ponedeljki in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 8. — Račun poštne hran.
Ljubljana št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev 7563, praško in dunaj 24.797

Dr. Svoboda:

Razkol hočejo.

Belgrajska »Politika« z dne 28. okt. je priobčila načela, po katerih je Ožji odbor za izdelavo načrta konkordata svoje delo dovršil. Po poročilu »Politike«, je bistvo novega konkordata izraženo v principu: Staroslovenski jezik v katoliški cerkvi in pa pravo imenovanja škofov od strani države morajo ostati pogoji, brez katerih je konkordat z Vatikanom nemogoč.

Na prvi pogled je jasno že vsakemu otroku, kaj zahteva ta princip. On hoče katoličane v Jugoslaviji ločiti od Rima. Papež, od Kristusa postavljeni glavar katoliške cerkve, ne sme imeti nobene ingerence pri imenovanju škofov. Škofa naj postavlja vlada v Belgradu. Katoliška cerkev v Jugoslaviji, ki z zvezo z Rimom po svojih škofih stoji in pade, naj postane državna institucija, ki ne sme imeti z Rimom nobenih stikov več. Katoliška cerkev v Jugoslaviji naj se nacionalizira, kar se najlaže doseže, da bodo škofje ministru v Belgradu podrejeni! — Pa ne samo to! Katoličani v Jugoslaviji naj se ločijo tudi od ostalih katoličanov na svetu. Zato zahteva zgorajšnji princip uvedbo staroslovenščine v liturgiji. Tako bi bila nacionalizacija popolna.

Ne vemo, čemu bi se bolj čudili ali otročji naivnosti ali gorostasni nesramnosti, s katero možje pri »Ožjem odboru« te svoje principe za sklepanje konkordata svetu sporočajo. Tako nesramen ni bil ne Napoleon s svojim nacionalnim koncilom l. 1811 ter s svojim »novim konkordatom« l. 1813, ne pozneje Bismarck v znanih majniških postavah, ko sta hotela prvi in drugi katoličane ločiti od Rima in katoliško cerkev nacionalizirati. Otročjo naivnost pa razodeva pri moških »Ožjega odbora« popolna ignoranca zgodovine in bogodane ustanove katol. cerkve. Nikdar ne bo Rim na ta princip pristal, nikdar se mi katoličani v Jugoslaviji ne bomo pustili odrežati od Cerkve, ki jo mi spoznavamo kot edino pravo in resnično voditeljico človeške družbe k Bogu.

Možje pri »Ožjem odboru« operirajo s staroslovenščino. Prepričani smo, da nihče med njimi ni vstanu v staroslovenščini ni enega pisma napisati in ni enega govora sestaviti, zato je zopet naravnost smešno, da kažejo tako skrb za jezik, ki nima danes kulturno absolutno nobenega pomena. Da, od naše strani sicer vse spoštovanje pred staroslovenščino kot liturgičnim jezikom, kjer ga v naših krogih gledamo kot relikvijo iz davnih časov, kot nekakšni spomin na delovanje sv. Cirila in Metoda, toda odločno smo proti uvajanju staroslovenščine kot sredstvu, s katerim bi nas vse prej kakor verna ortodoksija in framasonerija belgrajskih ministrov hotela ločiti od naših verskih bratov širom katoliške cerkve na naši zemlji. Ločiti nas hočejo, to je njih namen, od cerkve in glave! Provocirati hočejo razkol. Na ista pota se podajajo, ki sta jih hodila Napoleon in Bismarck, četudi niso niti pigmejske količine v primeri z njima.

Bodo sicer pogoreli, kakor sta z veliko blamažo ona dva, ki sta hotela papeža in katoliško cerkev ukloniti, pa sta končno le ona dva padla na tla, toda katoliško javnost pozivamo, da pravočasno parira brce framasonerije in netolerantne ortodoksije v nasprotni smeri. Naše cerkvene pastirje pa prosimo, naj takoj brezobzirno drznim mogotcem v Belgradu, tem prototipom bizantinskega cazaropapizma povedo, da bo katoliško ljudstvo v Jugoslaviji svoje zveze z Rimom in katoliškimi brati branilo do skrajnosti. Rim in katoliški svet ne sme ni en trenutek dvomiti nad nami in nad stališčem naših škofov! V Belgradu razglašajo principe, ki so nesprejemljivi s principi Rima in katoliške cerkve, v Belgradu hočejo brezumno izkopati med papežem in nami, v Belgradu hočejo nas katoličane podvrežiti in centralizirati v roke Pribičević, Jovanovičev in Žerjavov, v Belgradu delajo na razkolu!

Katoličani v Jugoslaviji stojmo na braniku in pripravimo se na boj! Gospoda v Belgradu naj izve čimprej, kje si bo glave razbil!

Seja demokratskega in radikalnega kluba.

SPOPADI MED DAVIDOVIČEM IN PRIBIČEVIČEM. — RADIKALNE GROZJNE DEMOKRATOM.

Belgrad, 4. nov. (Izv.) Danes dopoldne bi se imela vršiti seja demokratskega kluba. Ker pa ni bilo navzočih dovolj poslancev, je bila seja odgodena na popoldne. Čeprav je bilo tudi popoldne prisotnih le malo število poslancev, se je seja kljub temu vršila in je bila zelo burna. Na seji je ponovno prišlo do spopada med pristaši g. Ljube Davidoviča in pristaši g. Svetozarja Pribičevića. G. Davidović je odločno zastopal stališče, da morajo demokratski ministri podati demisijsko, ker to zahtevajo interesi stranke in interesi bodočih volitev. G. Pribičević je zagovarjal nasprotno stališče, da je sedaj absolutno neugoden moment za demisijsko radi zunanega položaja in radi nujne potrebe, da se sprejmejo invalidski in uradniški zakon in zakon o vojni odškodnini ter radi interesov stranke same. Po dolgi in ostri debati se je večina prisotnih po-

slancev izjavila za stališče g. Davidoviča. Ker pa je bilo na seji premalo poslancev, se bo o tem vršila ponovna razprava na prihodnji seji kluba, ko bo zbranih zadostno število poslancev.

Nato je klub razpravljal o imenovanju članov v glavno kontrolo. Ker se niso mogli sporazumeti o osebah, bo poseben ožji odbor imenoval osebe. Večina poslancev je bila zato, da ostanejo v glavni kontroli dosedanje osebe z malimi izpremembami.

Belgrad, 4. nov. (Izv.) Takoj po seji demokratskega kluba so se sestali v predsedstvu vlade radikalni ministri, da razpravljajo o položaju, ki je nastal po odločitvi v demokratskem klubu. Radikalni ministri so sklenili, da za sedaj radi zunanega položaja ni treba dati demisijske. Ako bi pa demokratska stranka kljub temu izzvala krizo, so sklenili, da prekinajo vsako zvezo z demokrati.

Vlada zahteva zaupnico.

Belgrad, 4. nov. (Izv.) Na dnevnem redu seje narodne skupščine dne 6. t. m. je bila prvotno samo volitev finančnega odbora. Vlada je pa sedaj sklenila, da bo na tej seji podala ekspozé o notranjem in zunanem položaju ter zahtevala zaupnico. To je Pašićevo maslo. Pašić ve, da vladna večina svoje vlade ne bo desavrirala in bo tako dobil zaupnico. S tem gestom hoče razveljaviti obljubo, da bo demisijsko in zamašil usta Davidovičevemu krilu, češ, saj ste glasovali za zaupnico. Drugi ministri so se te misli z veseljem oprijeli. Vlada bo poleg tega razvila tudi svoj program: uradniški zakon, invalidski zakon, zakon o vojni odškodnini, zakon o davkih, zakon o preskrbi vojske, ureditev agrarnih razmer v Dalmaciji, zakon o shodih in društvih, tiskovni zakon, prosvetni zakon.

Invalidi pri Pašću.

Belgrad, 4. nov. (Izv.) Predsedstvo invalidov je danes obiskalo ministrskega predsednika Pašića in zahtevalo, da se čimprej sprejme invalidski zakon. Z isto zahtevo se je predsedstvo invalidov obrnilo tudi na ministra za socialno politiko dr. Žerjava. Oba gospoda sta izjavila, da ne moreta nič drugega odgovoriti, kakor da bo zakon predložen narodni skupščini.

NOVI VOJNI MINISTER ZAPRISEŽEN.

Belgrad, 4. nov. (Izv.) Za novega vojnega ministra je bil imenovan šef generalnega štaba general Peter Pešić, ki je bil danes zaprisežen.

Mussolinijeva izjava.

Belgrad, 4. nov. (Izv.) O sestanku našega rimskega poslanika Antonijevega z ministrskim predsednikom Mussolinijem se še poroča: Razgovor se je vršil zelo prijateljsko in se je moglo videti, da Mussolini ne misli več tako, kakor je mislil kot šef fašistov, in da ne namerava spremeniti smeri italijanske zunanje politike. Mussolini je izjavil, da bo nadaljeval nacionalno politiko, vendar pa je treba z ozirom na zunanji položaj ohraniti sedanjí status quo. Glede mednarodnih pogodb je Mussolini izjavil, da bo čuval podpise svojih prednikov in da spoštuje pogodbe. Izrazil je željo, da se ne izpremenijo politični odnosi med Italijo in kraljevino SHS. Končno je izjavil, da parlamenta ne misli razpustiti. Sklical ga bo na 16. novembra ter bo na prvi seji predložil podpisane konvencije o izvršitvi rapalske pogodbe.

K sestanku Politis — dr. Ninčič.

Belgrad, 4. nov. (Izv.) Razprave med grškim zunanjim ministrom Politisom in dr. Ninčičem se bodo v glavnem vršile o grški Macedoniji. Dr. Ninčič bo zahteval varstvo za naš živelj v grški Macedoniji. Bolgarski ministrski predsednik Stambolijski, ki sedaj konferira v Buka-

rešti z rumunskim zunanjim ministrom Duco in ministrskim predsednikom Bratianuom, pride v Belgrad najkasneje prihodnjo sredo. Razpravljat bo z ministrskim predsednikom Pašićem o avtonomiji Tracije in o izhodu za Bolgarijo na morje pri Dedeagaču.

Zakonita ureditev cerkve na Francoskem.

Pariz, 4. nov. »Agence Havas« poroča iz Rima, da je bil poslanik Jonnart sprejet pri papežu v dolgi avdienci. Proučevanje legalnega statuta za cerkev na Francoskem se bliža koncu. V kratkem izide papeževa odločitev; že danes je gotovo, da bo sv. oče odobril načrt škofijskih zvez, ki soglašata tako s francoskim kakor s kanonskim pravom.

Temu poročilu dodaje »La Croix«, da bo francoska cerkev sprejela papežovo odločitev, pa naj bo ta kakoršnakoli, z brez-pogojno pokorščino. Tak duh preveva vse katoličane na Francoskem in to je eden najlepših prizorov sodobne zgodovine.

Poveljnik ulice — na vladi.

Rim, 4. novembra. (Izv.) Ob priliki četrte obletnice zmage je izdal Mussolini okrožnico, v kateri izjavlja, da bo vlada skrbela za mir v notranjosti in za ugled naroda v svetu.

Rim, 4. nov. (Izv.) Italijanska vlada je ukazala laškima poslanikoma v Varšavi in v Pešti, da se takoj vrnejo na svoji mesti. Dalje je vlada prepovedala vsem poslanikom dajati intervjuje brez predhodnega odobrenja vlade.

Rim, 4. nov. (Izv.) Ministrski predsednik je včeraj potrdil Beneduceja kot zastopnika Italije v avstrijski komisiji.

GOSTOBESEDNI MUSSOLINI.

Pariz, 4. nov. (Izv.) »Petit Parisien« poroča iz Rima: Ministrski predsednik Mussolini namerava takoj, ko bo v parlamentu sprejet zakon o spremembi volivnega reda, razpustiti parlament. Nove volitve bodo najbrže marca meseca l. 1923. Govor, ki ga bo Mussolini imel v parlamentu, bo trden in odločen. Časnikarjem je izjavil, da se bo pod njegovo upravo kurz lire v teku 2 mesecev tako izboljšal, da bo dosegel 50 franc. centimov. Več višjih uradnikov, ki so službovali pod prejšnjimi vladami, je podalo ostavke, ki pa jih Mussolini ni hotel sprejeti. Milanski »Avanti« od novembra dalje izhaja pod novo upravo. »Popolo d'Italia«, ki ga je prej vodil sedanjí ministrski predsednik, bo odslej izhajal pod vodstvom njegovega brata Arnolda Mussolinija.

Obtožnica proti kralju Konstantinu.

Atene, 4. nov. (Izv.) Kralj Konstantin bo obtožen, da je v kritičnem trenutku zapustil svoje mesto v armadi, čeprav je moral vedeti, kako porazno bo njegov beg

učinkoval na čete. Obtožen bo tudi, da se ni pravočasno odpovedal prestolu in s svojo odpovedjo zadovoljil mišljenje ljudskih mas.

Sultan se bo volil.

Carigrad, 4. nov. (Izv.) Narodna skupščina je sklenila, da bo volila sultana šele potem, ko bo komisija za duhovne zadeve stvar pretresla in jo potem predložila skupščini.

NESOGLASJE MED TURKI.

Carigrad, 4. nov. (Izvirno.) Veliki vezir je sporočil komisarjem entente, da turška vlada v Carigradu ne pošlje nobenih delegatov v Lausanne na orientsko konferenco.

Pariz, 4. nov. (Izvirno.) »Temps« poroča iz Carigrada, da so vrhovni komisarji Anglije, Italije, in Francije v Carigradu opozorili angorsko vlado, da so mnemja, da je čisto turška zadeva, koga angorska vlada pošlje kot svojega delegata na orientsko konferenco. Pristavili so pa, da se bo konferenca brezpogojno začela 13. novembra.

CORLU ZASEDEN.

Carigrad, 4. nov. (Izv.) V smislu sklepev konference v Mudanji so Turki zasedli okraj Corlu v vzhodni Traciji. To je prvi okraj, ki pride zopet pod turško oblast.

AVTONOMISTIČNO GIBANJE NA SAMOSU.

Atene, 4. nov. (Izv.) Na otoku Samos se je pojavilo ustaško gibanje, ki zahteva, da se otoku povrne prejšnja popolna samouprava.

ZAUPNICA FRANCOSKI VLADI.

Pariz, 3. novembra. (Izv.) Zbornica je končala debato o interpelaciji glede osemurnega delavnika v trgovski mornarici. Izrekla je vladi zaupnico s 368 proti 182 glasovom.

IZID OBČINSKIH VOLITEV V LONDONU.

London, 4. novembra. (Izv.) Pri občinskih volitvah v Londonu so kandidatje delavske stranke prodrli le v 4 volilnih okrajih, v 11 okrajih pa stranka ni dobila nobenega zastopnika.

STRAJKOVNO GIBANJE.

Varšava, 4. nov. (Izv.) Danes zjutraj so premogarji v dombrovskih revirjih stopili v štrajk. Popoldne se je proglasila stavka v krakovskih revirjih. V Gorenji Šleziji se je začel štrajk danes zjutraj.

London, 4. nov. (Izv.) Delegacija rudarskih delavcev v Walesu je sklenila povelje za štrajk preklicati.

VELIK POŽAR V MAINZU.

Pariz, 4. nov. (Izv.) »Echo de Paris« javlja iz Mainza, da je tam izbruhnil velik požar v bližini kolodvora. Francoski vojniki in nemški ognjegasci se trudijo požar omejiti.

Nejasni pojmi.

Zagrebski kongres »javnihi delavcev« je spravil tudi ljubljanske »napredne« politiko iz ravnotežja. Dočim so bili »napredni« krogi pred kongresom vsaj oficielno strogi zagovorniki centralizma in so centralizem poveljevali kot edino možno ustavno podlago za ohranitev »državnega in narodnega edinstva«, zagovarja danes po kongresu, znaten del slovenskih »naprednjakov« stališče, kakoršno je formuliral zagrebški kongres v svojih znanih resolucijah.

Med obema strujama se bide sedaj hud boj. Vidi se pa, da je zagrebški struji, če jo smemo tako imenovati, nekam čudno pri srcu, ko zapuša svojo staro centralistično teorijo o državnem in narodnem edinstvu in svoj notranji boj bi strašno rada prikrila z neplodnim žongliranjem, s praznimi besedami in pa s tem, da uporablja razne državno-pravne termine danes v tem, jutri pa v drugem pomenu. To pa ljudi še bolj meša in povečuje nejasnost v razumevanju in v uporabi osnovnih pojmov, in to je za resno in trezno logično sklepanje največja poguba.

Za enkrat ne nameravamo o tej stvari pisati dolge in izčrpne razprave, ampak se hočemo omejiti le na razlago nekaterih najvažnejših pojmov, ki danes povzročajo v politični javnosti največjo zmedo.

Jako pogosto čitamo danes besedo »političen« narod oziroma »državni narod«. Kaj je to? Očividno imamo tu v mislih pojem, za katerega ima nemško pravna terminologija izraz »Staatsvolk«. Vsebinsko tega pojma pa razlaga prof. Rauchberg (primeri: Oesterreichische Bürgerkunde, str. 18 in str. 118) tako-le: »Die räumliche Unterlage der Staatsgewalt ist das Staatsgebiet; seine Bewohner sind das Staatsvolk. Das Staatsvolk kann aus Bestandteilen von verschiedener Abkunft, Sprache und Kultur zusammengesetzt sein, ein im ethnographischen Sinne einheitliches Volk verschiedenen Staaten angehören.« Na drugem mestu pa pravi: »Das Staatsvolk oder die Staatsnation ist nicht gleich bedeutend mit der Kulturnation... Nicht alle Kulturnationen haben ihren eigenen Staat und nicht alle Staaten haben eine national ungemischte Bevölkerung.«

To je dovolj jasna definicija pojma »Staatsvolk« ali »Staatsnation«; tako jasna, da vsak lahko vidi, da se da v slovenščini jako težko prevesti z besedo »državni narod«. Izraz »narod« rabi slovenščina običajno v čisto drugem pomenu in ravno zaradi tega je nevarnost za mešanje pojma »Staatsvolk« in pojma »narod« jako velika. V slovenščini bi se dal pojem »Staatsvolk« mogoče dobro izraziti z množino »državljanov«; če pa ve kdo kaj bolj šega, je tudi prav.

Sledeči tej opredelbi moramo reči, da tvorijo »Staatsvolk« naše države vsi njeni državljani brez izjeme, torej tudi Nemci, Mažari, Romuni, Arnavti itd., če uživajo naše državljanstvo. Zato ne moremo govoriti le o Srbih, Hrvatih in Slovencih kot o nekem »Staatsvolku«, kajti to so kakor rečeno vsi državljani.

Preidimo na drug pojem, o katerem si ljudje navadno tudi ne belijo preveč glave. To je: državno in narodno edinstvo.

Kdor je razumel pojem »Staatsvolk«, bo tudi razumel, da sta »državno edinstvo« in »narodno edinstvo« dva popolnoma različna pojma. Ako razumemo »državno edinstvo« kot voljo, pripadati k državi SHS kot njeni državljani, torej tvoriti vsaj del njegega »Staatsvolka«, potem lahko rečemo, da ga ni Slovenca, ki tega ne bi hotel. Za pripadnost k tej državi so vsi Srbi, Hrvati in Slovenci že iz enostavnega razloga, ker drugam nimamo iti in nam tudi ne kaže.

Čisto nekaj drugega pa je z »narodnim edinstvom«. Kaj pomeni to? Da dobimo jasen odgovor na to vprašanje, moramo predvsem razumeti, kaj pomeni in označuje izraz »narod«, oziroma izraz »narodnost«.

Vsebinska pojma »narod« je tako raznolika, da imajo z njeno jasno opredelbo tudi veliki politiki in sociologi resne težave. V svoji znani knjigi o Rusiji (Religionsphilos. Studien über das moderne Russland) je tudi Masaryk načel to vprašanje, a končnoveljavno ga tudi on ni rešil. Zato se moramo omejiti v svojem odgovoru bolj na to, kako mi v navadnem življenju rabimo besedo »narod« v političnem smislu. Mislimo, da ne bomo mnogo pogrešili, če pravimo, da zaznamujemo s to besedo skupino ljudi, ki jih veže (približno) isti jezik, ista kultura, isti socialni razvoj in ista rasa. Priznamo, da je še mnogo drugih tolmačenj in razlag (Francozi so si ustvarili z ozirom na Alzacijo svojo teorijo), toda za našo domačo uporabo utegne zadoščati to, kar smo rekli.

Predno odgovarjamo na vprašanje o »narodnem edinstvu«, pa moramo imeti tudi jasen odgovor na vprašanje: »Ali smo Slovenci, Hrvati in Srbi res en sam narod ali smo trije?«

Če razumevamo s pojmom »narod« tako skupino ljudi, kakor smo jo označili zgoraj, moramo reči, da smo Srbi, Hrvati in Slovenci trije narodi. Vemo, da bo to mnogi zagnali silen vrišč, ker se drzujemo zapisati te besede, ampak tako je! Slovenci smo skupina ljudi, ki jih je narava poglaval bogvekdaj v hribe, pod neko posebnost podnebje in jim dala svoje vrste zemlje. To so važni naravni činitelji za izoblikovanje slovenskega jezika in slovenskega značaja. Zgodovinski razvoj je zopet hotel, da smo Slovenci prišli pod vpliv rimsko-zapadne kulture in pred mnogo stoletji v »interesno sfero« avstrijskega pravnega razvoja. Vsi ti faktorji so ustvarili iz Slovencev poseben rod. Nismo mi krivi, da sta narava in zgodovina na nas tako vplivali — ampak vplivali ste in to je dovolj. Tekom 19. stoletja pa se je ta rod svoje posebnosti tudi zavedel in z zavestjo o svoji posebnosti je slovenski rod ali če že hočete: slovensko plemo postalo slovenski narod, in sicer politični narod. (Rauchberg, l. c. pag. 136: »Sobald die Volkstämme sich nicht mehr lediglich als Objekte patrimonialer oder staatlicher Herrschaft, sondern als Glieder des Staatskörpers fühlen, nützen ihre Angehörigen die staatsbürgerlichen Rechte um ihr Volkstum im Staate zur Geltung zu bringen.«)

Sličan razvoj so doživeli tudi Hrvati in tudi Srbi.

Neka teorija sicer trdi, da smo bili Srbi, Hrvati in Slovenci nekdanji en narod. Recimo, da je res tako bilo. A tudi če je tako bilo, ne bi bilo pri tem ostalo, kajti narava pozna železen zakon diferenciacije, ki ustvarja vedno nove oblike, vedno cepi in razkrajja, razdvaja in atomizira, a nikdar ne spaja! Zato moramo ostati z ozirom na naravni zakon in z ozirom na zgodovinski razvoj pri svoji trditvi, da smo Slovenci poseben narod, oziroma da Slovenci, Hrvati in Srbi nismo »eno«, ampak trije. To priznava tudi narod sam s tem, da se medsebojno imenuje »bratje« in ljudska govorica je poštena, mnogo bolj poštena, kakor še tako lepe politične želje.

Da, želja in samo želja je, kar izraža pojem »narodnega edinstva«. Tudi avstrijsko centralistično nemštvo je od Jožefa II. dalje želelo, naj bi bil avstrijski »Staatsvolk« samo »en narod« (nemški), tudi mažarska teorija o eni »državni naciji« je želela isto. Kam so pripeljale take želje, je pa menda dovolj jasno pokazala svetovna vojna. Konec želja je bil — razpad.

Se en pojem je, katerega ne smemo pozabiti. To je »integralno jugoslovanstvo«. Hvala Bogu, da tega pojma 99 odstotkov ljudi ne razume. Ta pojem naj bi pomenil, da se bomo enkrat v bodočnosti »stopili« Slovenci, Hrvati in Srbi v en sam narod. Kdor vé, kaj pomeni naravni zakon o diferenciaciji, bo razumel tudi, kakšna silna nesmisel je želja za »integracijo«. Zato o tem raje ne govorimo dalje. Rečemo le: Doslej je bilo vedno tako, da je iz enega drevesnega debla zrastle mnogo vej, nikdar pa ne iz vej zopet novo enotno deblu. To nai zadostuje.

Zato so Pribeževičevega centralizma ne bojimo. Če se mu tudi posreči nas jezikovno, versko itd. vse izenačiti, bo že narava poskrbela, da bo hribovski slovenski rod vedno ostal nekaj drugega kakor ravninski Vojvodinec. Posrečilo pa se »izenačenje« nikdar nikomur ne bo, ker sta narava in pa zaveden narod močnejša v svoji odpornosti kakor vsi centralistični pritiski.

Zato zahteva naša stranka za Slovence čim širšo lastno zakonodajo, ki bo osigurala v skupni državi Srbov, Hrvatov, Slovencev (in Bolgarov) slovenskemu narodu njegov lasten socialni, kulturni, verski itd. razvoj. Od tega, kar je naše, odstopamo v prid skupne države le to, kar je skupni državi neobhodno potrebno, in še tam si pridržujemo pravico soočločanja, vse drugo pa mora ostati naše. Če že ne moremo imeti svoje lastne popolnoma neodvisne države, hočemo imeti vsaj lastno državnost, izraženo v zakonodajni avtonomiji. Ta naša zahteva ni nikaka prazna marota, ampak je znanstveno utemeljena in z dejstvi podkrepljena in zato bo tudi zmagala.

Pismo iz Gorice.

Gorica, 2. nov.

Naj sledi par slik — par portretov, ki pokažejo naše nove voditelje.

Povsod čitamo danes o Heilandu, da je inženir, Mussolinija so povišali celo za profesorja in čakamo vsak dan, da mu privežejo še doktorski naslov.

Ako se vam v Italiji predstavi kdo za inženirja ali za profesorja, ga lahko pogledate zelo neverjetno, zakaj naslov profesorja si lasti celo razbijalec po klavirju, ki poučuje otroke ta inštrument, da se revno preživji.

O inženirju Heilandu, ki je še zelo mlad, ve cela dežela, da je toliko inženir v navadnem pomenu besede, kot smo mi vsi Kitajci in je baje izdelal samo neki tečaj za zemljerestvo ali nekaj podobnega.

Sedanji ministrski predsednik Mussolini tudi nima štirih let učiteljskega kot vsak ljudsko-šolski učitelj pri nas, ampak samo poldrugo leto nekega učiteljskega tečaja, ki ga je potem že usposobil za ljudsko-šolskega učitelja, dokler se ni posvetil politiki in časnemu karstvu, sprva v socialistični stranki. Nekoč je moral celo bežati iz Italije in je bil tajnik delavske zbornice na južnem Tirolskem. Ko ga socialistična stranka ni pustila do glavne besede v vodstvu stranke, je bil užitjen in se je umaknil.

Pozneje ga je francosko zlato naredilo ustanovitelja lista »Popolo d'Italia«, ki je hujskal na vojno. Po vojni pa mu je isto zlato vdahnilo misel o fašizmu. Možu ne moremo odrekati zmognosti, saj je naredil titansko delo fašistovske organizacije, pač pa mu odrekamo zmognost vladati državo in trdimo celo, da sam ne veruje v fašizem, da ni s srcem pri njem. O tem nas bo kmalu prepričala bližnja bodočnost.

Manj zmognosti pripisujemo Heilandu za mesto, ki ga je zavzel, celo Pascoliju, ki dela nevesel ogromno delo deželne odbora se menda že tresejo hlače, ista tako je tudi komisar Olivieri že obupan.

Danes nosijo fašisti vso odgovornost, od tod njih navidezna resnost in vsa kritika pogreškov in vsi izbruhi nezadovoljstva

bodo leteli nanje. Ali so zmogni? Če so, bodo težko vzdržali težak položaj Italije. Če niso, bodo še preje strmoglavljeni. — Zgodilo se bo najbrže zadnje.

Politične novice.

+ Pokvarjena žurnalistika. Volilni boj v Ljubljani je pokazal vso gnulobo takolimenovanih »naprednih« strank. Skočili so si v lase, ker smatrajo po svoji navadi tudi občinski svet ljubljanski kot korito za svoje pristaše in ne kot korporacijo, ki ji je skrbeti za dobrobit Ljubljančanov ter za gospodarski in kulturni napredek Ljubljane. »Jugoslovanska Zaidnica« očita Žerjavovcem korupcijo in »emoralo«, »Jutrovič« pa starinom marazem in reakcionarstvo, ki je potienilo Ljubljano za deset let nazaj. Pozna se med seboj, ker so sedeli pri eni mizi skupaj. Kakor so gnile te »napredne« strankarske frakcije, tako je gnilo in pokvarjeno njihovo časopisje, njih duševni produkt. Kolikorkrat omeni njihovo časopisje Slov. ljudsko stranko, talikorkrat se z lažjo ali pa vsaj dejstva zavija. Ne reki bi prav nič, ako bi to reptilsko časopisje grešilo samo s priobčevanjem krivih informacij, ki mu jih dajejo njegovi dopisniki. Znak propalosti »napredne« žurnalistike je to dejstvo, da si kratkoma lo izmišljuje dogodke in jih servira svojim bralcem kot gola dejstva in jih, zaloteno pri laži, potem še vzdržuje. Resnici na ljubo moramo priznati, da sta se dosedaj v tej nečednosti odlikovala predvsem »Jutro« in »Kmetijski list«, v novejšem času pa krepko marširata za njima »Slov. Narod« in »Jugoslavija«. Včerajšnje »Jutro« je objavilo tri vesti o »klerikalizmu« in vsa tri poročila so zlagana po receptu: Obrekuj korajžno, nekaj se bo že prišlo. Iz Belgrada objavlja telefonsko vest, da je bila uradniška delegacija pri parlamentarnih klubih, ki so dali vsi zadovoljive izjave, samo »klerikalci« so dejali, da jih to nič ne briga. Med političnimi beležkami se je »Jutro« zlagalo, da je »razkrilo« klerikalno nakano, da so postavili komuniste na diler; s tem hoče očividno reči, da so pristaši SLS v bodočem občinskem svetu sklenili, da ne bodo držali pesede. Ravnotako se je »Jutro« proti vsemu svojemu boljšemu prepričanju zlagalo, da stoji »Slovenec« s svojimi simpatijami na strani italijanskih fašistov. Svojo pristo izmišljeno o poročilo o »klerikalni konferenci« minoli ponedeljek »Jutro« vzdržuje in »konstatira«, da se je dotični »sestane« (prej je bila »konferenca« nekaterih voditeljev SLS) vršila v poslopju, ki se nahaja »pred škofijo«. Ugotavljamo še enkrat, da se v ponedeljek ni vršila nobena seja ne vodstva ne izvršilnega odbora SLS, da pa tudi ni bilo ne »konference« ne »sestanka« nekaterih voditeljev SLS v poslopju, ki se nahaja »pred škofijo« in je »Jutrovo« poročilo tudi vsebinsko zlagano. Ravnotako zlagani, izmišljeni, očividno dogovorjeni notici »Slov. Naroda« in »Jugoslavije«, da bo dr. Perić samo navidezno izvoljen za župana, nakar se odpove županskemu stolu na korist »klerikalca« dr. Stanovnika. To se glasi tako, kakor bi bil med SLS in dr. Perićem kak tajni pakt, ki nasprotuje proglasu »Zveze delovnega ljudstva«. Če kdo nima nobene politične poštenosti in namenoma laže in je v laganju nepopoljživ, zoper njega ni druge pomoči, kakor da se ga izloči iz družbe poštenih ljudi. Ni naša navada na vsako laž nasprotne žurnalistike odgovarjati, ker jo pаметen čitatelj itak sam otipuje, za patološke brite glave pa itak ni nobene »zavbe«; nepoštena žurnalistika si namreč izmišljuje vesti — to se pravi laže — samo zato, da bi z njo resno polemizirali in s tem dali videz vsaj male verjetnosti njihovim lažem. Tokrat smo pa morali te laži, znesene v enem dnevu, pribiti, da bo javnost znala presoditi, koliko je »napredni« žurnalistički verjeti in v čem da obstoji njena naprednost.

+ Shod Slovenske Ljudske Stranke v Naklem. Vernih duš dan je bil v Naklem shod SLS. Pred polno dvorano poslušalec je poslanec Brodar objasnili sedanji politični položaj. Vsi so ga poslušali z nape-to pozornostjo, posebno ko je omenil trozvezo Pašić-Pučelj-Susteršič. Videlo se je, da je naš kmet prepameten za take zveze. Po govoru se je razvil živahen pomenek. Nato je iskreno pozdravljen govoril g. Fr. Grafenauer kot star parlamentarec. V šaljivi obliki nas je izvrstno poučil o raznih političnih vprašanjih. Kakor ga imamo radi, smo si mislili: Škoda, da ta za služni mož sedaj ni drugega kakor organist, občinski in mlekarški tajnik v Naklem! Končno smo obnovili krajevni odbor SLS.

+ Zaprite državna učiteljska bi morala sedaj kričati kulturna nazadnjaka Luka Jelenc in Dolef Ribnikar, ki sta v višjem šolskem svetu zahtevala, da se morajo ukiniti vsa zasebna učiteljska v Sloveniji. Ribnikar je predlog podpiral s trditvijo, da more le državna šola dati ljudem državno zavest in narodnega duha. Luka je hotel to trditev podpreti z navedbo, da je neka učiteljica učila tako-le: »Slovenija se deli na tri kronovine: na

Kranjsko, Stajersko in Koroško. Glavno mesto Stajerske je Gradec, Koroške Celovec, Kranjske Ljubljana. Naš kralj je Peter, ki ima dva sina, princa Zorža in Aleksandra.« Zadeva nas je tako zanimala da smo se zanj posebno zanimali in izvedeli: Dotična učiteljica ni bila vzgojena ne nobenem privatnem učiteljskem, ampak je študirala na državnem učiteljskem, kjer je napravila maturo z odliko. Po »logiki« Luke in Dolefa bi moral sedaj višji šolski svet skleniti, da se morajo ukiniti vsa državna učiteljska v Sloveniji, ker je bila na državnem učiteljskem ena najodličnejših učenec tako slabo državno in nacionalno vzgojena — po zadržilu Luke in Dolefa seveda. Mi smo prepričani, da je dotična učiteljica v svojem srečju stokrat bolj narodna kakor Luka in Dolef skupaj. Končno jima svetujemo, da stavita še dodatni predlog: V Srbiji so pred svetovno vojno na državnih ljudskih šolah poučevali, da se deli kraljevina Srbija v Srbijo z glavnim mestom Belgradom, Dalmacijo s Splitom, Vojvodino z Novim Sadom, Bosno s Sarajevom itd. Zato naj se sedaj zaprejo vse srbske državne šole! Mi pa predlagamo, da se ukine višji šolski svet, ki pleše po taktu takih dveh kulturnih veličin kakor sta gospoda Luka in Dolef. Ni čuda, da šolstvo na celi črti propada.

+ Klerikalizem. Zavidanja vredni uredniki »Jugoslavije«. Drugi listi imajo na resnejše skrbi, da dajejo svojim čitateljem izvirne uvodnike, »Jugoslavija« je pa za 40 K, kolikor stane Susteršičeva brošura, še za dolgo časa preskrbljena s »prekrasnim« uvodnimi članki, pred katerimi klerikalnemu zmagu kar klecajo kolena.

+ Kaj je Jugoslovanska zajednica? Jugoslovanska Zajednica, ki bi se sedaj rada še za nadaljnih 40 let zajedla v ljubljansko mestno gospodarstvo, sestoji vsa po zunanje iz najbolj nasprotnih elementov in je nekaka »meneštra« bivših narodnih »socialistov« in uskoške demokratske skupine, ki ji načeluje dr. Ravnihar. Med vsemi skupinami, ki so postavile volivne liste, je gotovo ta po svojem postanku najmanj simpatična. Kaj je dovelo te ljudi do skupnega nastopa? Prvič duševno sorodstvo, ker »starini« in narodni »socialisti« še nikdar niso bili drugega kakor liberalci in so si slednji svoj liberalni klub samo olepšali z nekaterimi socialističnimi frazami, ki pa so že ob prvi burji odletele; drugič so združili te ljudi materialni ožiri in osebna ambicioznost. Najprvo so živeli narodni »socialisti« od milosti g. Peška, sedaj so prišli v odvisnost od znanega zagrebskega podjetja, ki finansira »Jugoslavijo« in »Slobodno Tribuno«. Tam pa imajo glavno besedo liberalci in od tamkaj je prišlo povelje, da morajo po predalih »Jugoslavije« preganjati klerikalnega zmaja, kakor je delal »Slov. Narod« pred dvajsetimi leti, ko je tudi pridno prepisoval nemške židovske brošure o svetovnem klerikalizmu. Kako klavarno vlogo so prevzeli ti »Zajedničarji«, je pokazal njihov vodja dr. Ravnihar, ki je podpisal znani vodeni oklic beli Ljubljani, kjer govori o treh narodih, v Zagrebu pa je par dni pozneje vse tri zatajil, samo da so ga zopet izvolili za starosta vojaške in centralistične organizacije »Sokola«. Ni dvoma da bo 3. decembra prestalo te »meneštre«, pa tudi narodnih »socialistov«, izgubljenih sinov, ki se vračajo v hišo svojih duševnih in sedaj tudi krušnih očetov. »Slov. Narod« je vsaj toliko pošten, da svojega brata »Jutro« vedno potolaži, da naj »Zajednice« ne jemlje tako resno, ker gre vendar samo za »napredno« Ljubljano, katero so s svojim »naprednim« gospodarstvom spravili na kant, še bolj pa za izgubljene otroke, ki so jim nekdanj rekli »narodni socialisti«.

+ Oklic italijanske socialistične stranke. Vodstvo italijanske unitaristične socialistične stranke je izdalo na delavstvo oklic, v katerem ugotavlja, da so delavske združevalne, shodna in tiskovna svoboda v nevarnosti. Opominja delavstvo, naj ne obupa, ker demokracija in socializem se ne dasta zatreti. Stranka ostane na svojem mestu, delavstvo naj ostane združeno, zblira naj v tihoti svoje moči, izbegava naj izzivanja in pusti sovražni val iti mimo.

Slovenski vojaki — Jugoslovanskemu klubu.

Slovenski vojaki, rojstnega letnika 1898, za katerega oprostitev vojaške službe so se z vso energijo zavzeli naši poslanci, so poslali Jugoslovanskemu klubu dopis sledeče vsebine:

Podpisani vojaki letnika 1898, službovali pri Sav. voz. eskadronu v Zagrebu, se toplo zahvaljujemo poslancem Jugoslovanskega kluba, ki so izposlovali pri vojnem ministru oprostitev letnika 1898. Vsi bomo trajno hvaležni onim poslancem, ki so nam pomagali ob času, ko smo trpeli krivico in si nismo mogli sami pomagati.

Dobro bomo ohranili v spominu, da je bil edini »Jugoslovanski klub«, ki nas je rešil po triletnem vojnem službovanju na fronti, nadaljnjega vojnega službovanja, katero bi trajalo za nekatere prav do 26

ta starosti. Danes se vračamo na svoje domove in kličemo: Bog živi »Jugoslovanski klub«!

Prosimo, da se ta zahvala objavi v časopisih, da bodo tudi drugi vedeli, kdo nam v nesreči pomagal.

Zagreb, 1. novembra 1922.

Josip Medved, Sv. Jur, Loka pri Zid. mostu, Antoh Franc, Skovec pri Mokronogu, Alojz Božančič, Videm-Dobrepolje, Venel Blatnik, Lopata, Žužemberku, Josip Zaloker, Dobje, Anton Mušič, Zabreznica, Karlo Selic, Rečica, Josip Stanovnik, Horjul, Franc Šebenik, Notr. gorice, Aleš Kranj, Sv. Primož na Pohorju, Franc Križnar, Prejč, Andrej Cviren, Rožno pri Sevnici, Ivan Božič, Catež ob Savi, Anton Salamon, Anže pri Rajčburgu, Ivan Breznik, Sv. Jurij v Slov. Goricah, Potočnik, Maribor, Andro Potočki, Zagreb, Pedgoršek, Pišeče pri Brežicah, Martin Ogoršek, Bizelsko, Rudolf Drevenšek, Ptuj.

Ta izjava je najboljši odgovor zadnji evlki »Kmetijskega lista« in ministru melju, ki je na enem zadnjih shodov na terpelaciji zborovalcev radi oprostite tika 1898. odgovoril: »Kaj jih bomo pročali, služijo naj za domovino, ker vo-kov potrebujemo«.

Dnevne novice.

— Podružnica Slomškove zveze za kraj Kamnik zbora dne 11. novembra 1922 ob pol 10. uri dopoldne v Kamniku. Na dnevnem redu je jako zanimivo predavanje g. dr. Breznika. Odbor.

— Z dežele smo prejeli ta-le značilen opis: V mesecu oktobru sem se trudil kot stehet v šoli 44 ur in sem pošteno zaslu- 275 Din. Pa pride november in glej: »državnemu uradniku«, župniku in ka- šetu mi prinese pismočica celih 212 di- arjev. Ako je še tustitia fundamentum agnorum, potem adijo — Velika Srbija!

— Pokrajinski namestnik g. Ivan Hri- ar se je danes vrnil z dopusta in zopet vzvel svoje posle.

— Dr. Fr. Derganc, ki si je pustil na- sati v podlistku včerajšnjega »Slov. Na- da« članek ob jubileju svojega trideset- nega znanstvenega delovanja, je v biblio- grafiji, priobčeni na koncu članka, popo- lana zomolčal 1. 1903 do 1917. Ali mu je neprijeten spomin na čase, ko je — ve- Bog čemu! — markiral »klerikalce«, ali mu je bil neprijeten spomin na notico, ki je 1. 1903 prinesel »Slovenski Narod«: »Vsem znanec, prijatelj in sorodni- om sporočamo tužno vest, da je danes umrl svobodomislec dr. Fr. Derganc.« To bilo takrat, ko se je dr. Fr. Derganc le- timiral s posebnim podlistkom v »Slo- venci«. Saj se še menda spominja.

— Požar je 2. novembra popoldne na- al v Ribnici na Mlaki. Zažgali so otroci škedenju L. Arka. Velika nevarnost je la, da se požar razširi proti Mlaki in gu. K sreči je veter vlekel v nasprotno mer. Na licu mesta je bila takoj ribniška požarna bramba in iz Bukovce, ki sta ome- li požar. Končno je prihitela tudi požar- a bramba iz Dolenje vasi. Zgoraj je L. rku, Ribnica št. 133, škedenj, kozolec in sa mrva, koruza, ki se je sušila ter več uhuga lesa. Za uboga krošnjara z veli- o družino je to hud udarec.

— Zverinstvo. »Jugoslavija« z dne 4. novembra poroča sledeče: V nedeljo 22. oktobra sta Ivan in Ciril Zupan v Naklem pri Kranju izvršila nečloveški zločin. Ko je odhajal večerni tržiški vlak, sta poteg- la z voza hlapca I. Rozmana in ga straš- o razmesarila; ko je padel na tla, sta ga nogami dobesedno pomendrala in mu pri- em izbila vse zobe in uničila eno oko; aio sta ga zanesla v gostilno. Kranjski dravnik je izjavil, da tako razmesarjenega lovka še ni videl. Kljub temu pa, da je preteklo že precej dni po zločinu, kranjski rožniki še do dancs niso uvedli preiska- e. Pristojna oblast naj poskrbi, da se zlo- in preišče in da se krivci kaznujejo kakor zahteva zakon.

— Zagorje ob Savi. V nedeljo 5. no- vembra priredi Slov. kat. izobraževalno društvo skioptično predavanje o zvezdah. Zanimivosti z daljnih svetov; solčne pro- aberance, solčne pege; površina meseca, pliv lune na našo zemljo; podatki o čudo- item in zagonetnem Marsu; znamenite vezdarne in njih daljnogledi. V tem pre- davanju se tudi s slikami pojasnjuje, kako rezverci »dokazujejo«, da ni Boga. K za- nimivemu predavanju, ki vsebuje čez 50 lik, uljudno vabi društveni odbor. Dru- veniki se tem potom vabijo tudi na ob- ni zbor, ki bo v nedeljo, 12. novembra ob pol štirih v Zadržnem domu.

— Sprememba voznega reda na pro- i Jesenice—Kranjska gora. Pričenši z 1. novembrom t. l. izostane na progi Jese- nice—Kranjska gora vlak, ki odhaja iz Je- senice ob 10. uri 35 min. ter bode vozil me- sto njega vlak z odhodom iz Jesenice ob 1. uri 35 min. in prihodom v Kranjsko go- ro ob 10. uri 33 min. V nasprotni smeri ostane vlak, ki odhaja iz Kranjske gore ob 16. uri 8 min. in bode vozil mesto njega vlak z odhodom iz Kranjske gore ob 7. uri 1 min. in prihodom na Jesenice ob 7. uri 54 min. S tem bo vzpostavljena rednejša zveza z ljubljanskim jutranjim večernim vlakom.

— Pojasnilo gg. trgovcem! Na razna vprašanja odgovarja založništvo »Dru- žinske Pratičke«, da sprejema naročila naj- manj za en poštni zavoj v teži 5 kg (ki vse- buje 82 izvodov). Manjših naročil žal ne more prevzemati. Pošilja se po povzetju. Pred naročbo naj vsak trgovec zahteva cenik za prodajo na debelo. Naslov za pisma: Založništvo Družinske Pratičke v Ljubljani.

— Krmel. Kolikor nam je znano, pra- znujejo rudarji praznik Vseh svetnikov — po vseh rudnikih. Na ta dan ne praznujejo ljudje samo od cerkve zapovedanega praz- nika, ampak se spominjajo tudi svojih raj- nih in obiščejo njihove grobove. Le pri nas smo morali delati na izrečno povelje g. inženirja Červenke. Vemo, da je g. in- ženir ateist in da ima na »piki« zlasti »kle- rikalce« — o čemur bomo še poročali — a kljub temu nismo pričakovali, da bo tako kruto žalil verski čut in pogazil vsako pije- teto do umrlih, katero goji v svojem srcu tudi največji in najodločnejši ateist. Le krmelski rudar mora — po mnenju g. in- ženirja — izrjavati iz svojega srca vsako plemenitejšo misel. Vemo sicer, da se bo g. inženir sedaj izgovarjal — a naj bo pre- pričan, da je vsak izgovor prazen. G. Ja- kila vljudno prosimo, naj vendar poduči g. inženirja, da smo krmelski rudarji do danes vsi brez izjeme katoliki, četudi ne izpolnjujemo preveč strogo svojih verskih dolžnosti, in da tudi v naših sreih živi lju- bezen in spoštovanje do naših rajnih. Ta rahli opomin naj blagovoli vpoštevati tudi g. inženir in naj zaenkrat še skrije svoje kulturnobojne rožičke. Več rudarjev.

— Umrl je na Količevem pri Domšalah po- sestnikov sin g. Jakob Hočevnar, star 28 let. N. v m. p.

— Spalni vozovi! Pisarna Wagons-Lits, Ljub- ljana, Dunajska cesta 31, tel. št. 106 nam javlja, da se je zopet vpeljal direktni spalni voz Ljubljana—Bel- grad pri brzovlaku, ki odhaja ob 16.10 uri iz Ljub- ljane v Belgrad, kar je za potujoče občinstvo zelo važno, ker mu ni treba sedaj v Zagrebu prestopiti. Omeniti se še mora, da je k temu mnogo pripomoglo obratno ravnanje južne železnice v Ljubljani. V zgoraj omenjeni pisarni je tudi predprodaja železniš- kih vozniških listkov za tu- in inozemstvo, ter se dobe vsa pojasnila brezplačno.

Resolucije

državnih uradnikov in uslužbencev.

Vsled poziva Glavnega Saveza državnih urad- nikov in uslužbencev, sestali so se, zastopani po svojih delegatih državni uradniki in uslužbenci vse kraljevine dne 29. in 30. oktobra 1922 v Bel- gradu, kjer so, pretresajoč težki in žalostni svoj položaj konstatirali sledeče:

Vzlic izjavam gosp. predsednika kraljevske vlade in načelnikov posameznih klubov v Narod- ni skupščini prilikom lanskoletnega kongresa: da je vroča želja, da se vprašanje državnih nameščen- cev v interesu države same reši čimprej mogoče; vzlic obešanju odgovornih faktorjev, da se prične v najkrajšem času reševati to vprašanje in to vprašanje, ki je po mišljenju odgovornih činiteljev in vse jeavnosti eno najbolj perečih držav- nih zadev, niti do danes, po preteku štirih let na- šega osvobođenja in ujedinjenja ni še rešeno, zato zahtevajo vsi državni uradniki in uslužbenci naj- energičnejše:

I.

Da se zakon o službeni pragmatiki s katerim se urejajo gnotni in pravni oduošaji državnih uradnikov in uslužbencev v vsej kraljevini reši zakonodajnim putem še v tej sezi in sicer na prvih sejah Narodne skupščine.

II.

Da se takoj ukine omejitev družinskih dragin- skih doklad za vse one nameščenke, ki so s to omejitvijo prizadeti in da se vsota tako skršenih doklad takoj izplača naknadno vse od onega me- seca, od katerega naprej so bili prizadeti oeko- dovani.

III.

Da se takoj odredi, da se izplača enkratni nabavni prispevek vsem državnim uradnikom in uslužbencem, to pa še v mesecu novembru t. l. Ta enkratni prispevek mora znašati: za sam- ce 4000 Din., za oženence brez otrok 5000 Din., in za oženence z otroki 6000 Din.

IV.

Da se draginjske doklade vseh državnih urad- nikov, uslužbencev in upokojencev izenačijo v vsej kraljevini in sicer na ta način, da se uvede stana- rina tudi za one pokrajine, kjer dosedaj ni bila v veljavi in da se izplačuje stanarina tudi neukaz- nim nastavljencom vse kraljevine.

V.

Da se zakon o draginjskih dokladah predruga- či in da se dopolni s sledečimi določbami:

1. Osebe in družinske doklade se zvišajo za 100 odstotkov;
2. doklade so za vse kraje in za vsa mesta v kraljevini enake;
3. žene v državnih službi ki so poročene z držav- nim uradnikom ali nameščencem, dobivajo polno osebne draginjske doklade;
4. državnim uradnikom in uslužbencem (na- meščencem) v južni Srbiji se zvišujejo njihove specialne doklade tako, da dobijo mesto teh, kot specialno doklade za 50 odstotkov povišano dra- ginjsko doklado po novem zakonu.

VI.

Da se stanovanjski zakon z dne 31. decembra 1921, ki stopi dne 1. januarja 1923 v veljavo, od- godi dotlej, da dobijo državni uradniki in usluž-

beni stanarino po novem zakonu o državnih urad- nikih in ostalih uslužbencev po »gradjanskem reduc«.

VII.

Da se izplača vojna odškodnina vsem oškod- ovanecem v teku šestih let po načelih, ki so dono- šeni v projektu Glavnega Saveza državnih urad- nikov in uslužbencev, v »zakonskem predlogu o vojni odškodnini«, ki temelji na uredbi o po- vrnitvi vojne škode z dne 30. junija 1920.

Ako kraljevska vlada in Narodna skupščina izpolni želje, izražene v tej resoluciji, napravi naj- važnejši korak k notranji konsolidaciji državne uprave; v nasprotnem slučaju pa mora vlada in Narodna skupščina prevzeti pred javnostjo prav- vso odgovornost za vedno jačje in silnejše moral- no in materialno propadanje svojih uslužbencev, tedaj tudi za vedno jačji nered v državni upravi.

Štaterske novice.

š V Apaški kotlini so se 29. oktobra ustanovili krajevni odbori SLS.

š Veliko razburjenje vlada v Mariboru radi nameranih občinskih davkov, ki so jih skienili socialisti na magistratu. Poseb- no krivični davki, ki jih je skoval želez- niški magaciner Bahun, so: davek na par- cele, 5 odstotni davek na gostilniške raču- ne, davek na stanovanja ter davek na uvoz- no užitino. Radi nesrečne Grčarjeve in Bahunove politike je draginja v Mariboru vedno večja. Z novimi nesmiselnimi občin- skimi davki na konsum se bo povečala draginja zopet za 25 odstotkov. Narodni so- cialisti pa še podpirajo na vse pretege Gr- čar-Bahunovo gospodarstvo na magistratu.

š Trgatev v Slov. Goricah in Ljuto- meru bo še trajala do 15. novembra. Na stotine vagonov sadja je še na prostem.

š Glavni tajnik Samostojne v Mariboru neki Konrad Brus je oskubil strankino bla- gajno in nekatere petične pristaše SKS za 60.000 K. Brus je neznano kam izginil.

Gospodarstvo.

NOVE DAVČNO PRAVNE ODREDBE V FI- NANCNEM ZAKONU ZA L. 1922-23.

(Objava trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo v Ljubljani.)

Finančni zakon za L. 1922-23 vsebuje poleg pro- računskih določb v glavnem določila začasnih zaka- nov o proračunskih dvanajstih za L. 1921 in 1922, ujava pa poleg tega tudi nove davčno-pravne odred- be, ki se tičejo sledečih davkov:

I. Zemljarina.

Emotni državni pribitek, določen v začasnem za- konu z dne 27. junija 1921 na 120% je zvišan na 150% (čl. 152 št. 1).

Hišna najmarina.

» 5% hišna najmarina, ki se je pobirala od po- slopij, obdavčenih po zakonu z dne 28. decembra 1911 drž. zak. št. 242 je ukinjena (št. 164). 2. Globa, zapre- lena posestnikom, ki na uradni poziv ne vložijo napo- vedi o hišni najemini, se zvišuje od 20 K na izmero do 100 Din (čl. 152 zadnji odstavek).

III. Dohodnina.

1. Davčni minimum, to je znesek s katerim se prične dolžnost plačevati dohodnino, je tudi za leto 1922 izjemoma določen na 10.000. Ta minimum pa ne velja za službene prejemke zasebnih nameščenecv, ki se obdavčijo po določenih čl. 139. Citacija člena 115 pri čl. 155 št. 3, ki obravnava oddačenje službenih pre- jemkov zasebnih nameščenecv, je očitvidno le tiskov- na pomota, ker se more določilo tega člena uporab- ljati edino le v zvezi s čl. 139 fin. zakona. Po čl. 139 so oproščene davka tudi draginjske doklade zasebnih nameščenecv, kolikor ne presegajo pri enakih družin- skih arzmerah draginjskih doklad drž. nameščenecv. Splošnega merila se za obdačenje službenih pre- jemkov zasebnih nameščenecv ne more postaviti, ker se ravna odmerna podstava po številu družinskih čla- nov in draginjskem razredu, po katerem dobivajo ozi- roma bi dobivali državni nameščenici v dotičnem kra- ju draginjske doklade. Zaradi točne informacije je dobro obrniti se na pristojno davčno okrajno oblast- vo. (Glavarstva, davčna administracija v Ljubljani.) Pomen te ugodnosti je velik.

IV. Plačarina.

Plačarina se po čl. 155 str. 3 finančnega zakona za 1922-23 ukinja. Odprava pomenja bistveno olajša- nje davčnega bremena zasebnih nameščenecv.

V. Davščina na tautijeme.

Osebe, nameščene s službeno pogodbo proti stalni plači kot vodilni direktorji delniških družb in komanditnih delniških družb so bili do konca l. 1921 glede prejemkov, ki so jih dobivali od vrše del- upravnih svetnikov itd. zavezani plačarini. Druže odpra- ve plačarine določa čl. 154 odst. 3 finančnega zakona, da so ti prejemki zavezani brez ozira na službeno razmerje prejemnikov davščini na tautijeme.

VI. Invalidski davek.

a) Po čl. 85 finančnega zakona za leto 1920-21 se invalidski davek ni pobiral od onih hranilnih vlog pri denarnih zavodih, katerih letne obresti nso zna- šale več nego 20 Din. V finančnem zakonu za leto 1922-23 (čl. 118 zadnji odstavek) je meja davčne pro- stosti zvišana na 100 Din. b) Po čl. 117 finančnega zakona je pobiranje invalidskega davka za enkrat omejeno na davčne predpise do konca l. 1922, odnos- no za čas do 31. julija 1923.

VIII. Davek na poslovni promet.

Š čl. 116 finančnega zakona za l. 1922-23 se po- polnoma izpreminja čl. 11 zakona o davku na poslov- pozivu predstojnika davčnega oblastva, izgubi prav- linik o tem davku, da so upravičeni zahtevati knjigo opravljenega prometa s pristankom davčnega odbora adiso le predstojniki davčnih oblastev. Kdor ne ugoti

pozivu predstojnika davčnega oblastva, izgubi pra- vico pritožbe proti odločbi davčnega odbora, s ka- tero ta sam oceni višino opravljenega prometa. Davč- ni zavezanci so dolžni hraniti knjigo opravljenega prometa dve leti po izplačilu davka za vsako posa- mezno dobo, plačilo pa se smatra za pravilno izvr- šeno, ako se davčnemu zavezancu v 1 letu po plačilu ne prijavijo poudarki glede pravilnosti prijave ali vodilni knjig.

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi so notirale žitu sledeče cene: pše- nica 13.40—13.50 K, oves 9.50 K, ječmen 9.50 K, pšenična moka št. 0 19.50 K. — Tendenda nespremenjena.

g Članek »Kaj je storiti davkoplačel- valcem v dobi do konca leta 1922«, ki smo ga priobčili v včerajšnji številki, nam je poslala Trgovska obrtna zbornica.

g Nov postopek pri naročanju železniških vo- zov. Inspektorat državnih železnic v Ljubljani je pri- občil Trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani za po- stopanje pri naročanju železniških vagonov nove predpise, katere je izdalo ministristvo saobračaja in ki določajo: 1. Vozovna naročila mora sprejemati — razun na postajah Ljubljana drž. kol. in Jesenice — postajni načelnik ozir. vodja, v njegovi odsotnosti službujoči prometnik.

V Ljubljani drž. kol. jih sprejema skladišni uradnik, na Jesenicah vozovni zapisovalci. 2. Vozov- na naročila vpišejo naročujoče stranke lastnoročno v vozovno naročilnico ter se podpišejo v rubriki do- ločeni za podpis. Ako naročnik ne biva v bližini po- staje, sme naročiti vozove tudi pismeno; v tem slu- čaju postaja sama vpiše naročilo v vozovno naročil- nico. Razume se, da mora naročnik v dopisu navesti vse podrobnosti: kakovost in težo blaga, dimenzije, namembno postajo, upotenje itd. 3. Naročnik mora obenem z upisom naročila založiti na postaji za vsak naročen voz svoto po 200 Din kot garancijo, da se bode naročeni voz tudi resnično in v predpisanem roku naložil. Ta garancija pa nikakor ne veže želez- nico, da bi morala dati stranki kako odškodnino, ako ne more vsled pomanjkanja vozov ali iz drugih vzro- kov dostaviti naročenih vozov. V tem slučaju more zahtevati stranka povračilo garancije, event. voz na- knadno naročiti ali pa pustiti garancijo in čakati na možnost dostavitve. Ako stranka naroči vozove pis- menno, mora obenem (event. po pošti) doposlati ga- rancijski znesek. 4. Naročnik, ki dostavljenih vozov ne naloži ozir. že naloženih voz ne preda železnici v predpisanem roku, izgubi vplačano garancijo ter se njemu dodeljeni vozovi dodelijo prvemu na vrsto prihajajočemu drugemu naročniku. 5. Postaja sme sprejemati naročila samo za prihodnjih 24 ur i. s. skupno največ ono število, katero je možno na do- točni postaji ali na industrijskem tiru v 1 dnevu na- ozir. preložiti. 6. Ako se postaji nakaže manjše šte- vilno vozov kot je naročenih, mora vozove razdeliti so- razmerno na čim večje število naročnikov. Izvzete so aujine in državne pošiljke ter živad in pokvarljivo blago. 7. Vozove sme naročevati aamo odpošiljatelj, t. j. ona stranka, ki je na tovarnem listu podpisana kot pošiljatelj. Postaja ne sme dopustiti, da naloži voz stranka, ki ga ni naročila, stranke tedaj ne smejo od- stopati jedna drugi vozov. Za položeno garancijo prejme stranka potrdilo; postaja ji sme po predaji vozovnega naklada vrniti garancijo le proti vrnitvi tega potrdila. — Da se odpravijo vsaka nesoglasja je železi, da bi tudi one stranke, kojih bivališče je od na- kladalne postaje oddaljeno, vpisovale naročila v vo- zovno naročilnico osebno.

g Novi bakreni rudniki na Švedskem. Novi ba- kreni rudniki v severni Švedski so tako bogati, da bodo iz njih v bodoče z lahkoto krili vse domače po- trebe.

BORZA.

Curib, 4. nov. Na curiški sklepni borzi so no- tirali: Berlin 0.00, Holandsko 214.00, Newyork 546.50, London 24.41, Pariz 37.50, Milan 22.85, Bru- selj 34.85, Kodanj 110, Stockholm 146.75, Kristia- nija 99.75, Praga 17.25, Pešta 0.22, Bukarešt 3.45, Zagreb 2.20, Sofija 3.80, Varšava 0.04, Dunaj 0.0071, avstr. krone 0.0075.

Ljubljanske novice.

lj Izjava. Z ozirom na včerajšnjo ob- javo klerikalno-komunističnega pakta v »Jugoslaviji« in »Slov. Narod« izjavljava podpisana, da je vsebina pakta popolnoma točna, dodati morava le to, da drugi del pakta določuje, da mora po enomesečnem županovanju odstopiti dr. Stanovnik župan- sko mesto dr. Lemežu. Prvi podžupan bo g. Makuc, ki bo pa pod dr. Lemeževim županovanjem svoje mesto odstopil Mihi Moškercu. Prošiva uredništvu »Jugoslavije« in »Slov. Narod«, da tudi ta del klerikal- no-komunističnega pakta priobčita. — Dr. Ivan Stanovnik l. r., Miha Moškerc l. r., »klerikalna boljševika«.

lj Klerikalni zmaj je dobil na zmaj- skem mostu sinoči obisk. Na vsak vogal mostu se je postavil eden: na levi breg Ljubljane sta se spravila staro in mlado- liberalni zmaj, s klerikalnim vstric pa se je postavil boljševiski zmaj. Tako so sedeli nekaj časa in si kazali hrbte. Dobre volje so pa postali vsi, ko so videli, kako binga s svojim repkom preko mosta mali Zma- jčič Naprejevič proti Mestnemu domu na predavanje o moderni filozofiji.

lj Centralni šolski vrt in igrišče je no- va in važna pridobitev za našo mestno šol- sko mladino. V prosti naravi, kjer uživa svež zrak in sonce, je zaposlena pri delu na vrtu, na igrišču pa izvaja mladinske igre in lahkoatletične vaje, v zimskem ča- su pa se bodo gojili zimski športi. Mladina se s tem odtegne brezdelnemu pohajkova- nju in postopanju po ulicah, spozna pa le- poto in korist dela. Staršem, posebno onim, ki so zaposleni po raznih zaslužkih, bo ta naprava velika pomoč pri vzgoji: saj

lj Znanstveno društvo za humanistične vede v Ljubljani ima svoj redni občni zbor dne 12. novem-

lj Policijska kronika. Služi Trboveljske premogoplovo družbo Antonu Drešarju je bila ukradena listnina, v kateri je bilo nekaj nad 2000 K denarja. — Potočnik Kosta je opolnočil zavozil enovprežni vozov v Kolodvorski ulici v leseno ograjo ob Sodni ulici. Vsled sunka je padel z voza in se poškodoval na glavi; tudi voz je bil precej poškodovan. — Hlapec Josipa Trčka Lojze L. je 2. t. m. na Miklošičevi cesti tako neusmiljeno z bičem pretepal valj konja, da je imel konj približno 10 znakov bifa na hrbtu. Oblasti bodo neusmiljenega Turkovega hlapca primerno kaznovali. — V gramozni jami v Ciglerjevi ulici je Matevž Delavec dvigal z vijakom avtomobil. Ko ga je že do polovice dvignil, je onemogel in izpustil ročaj, ki ga je nato udaril s tako silo po glavi, da se je nezavesten zgrudil. — 10.000 kron vredno kolo znamke »Tribuna« je bilo ukradeno delovodji Ivanu Preblu.

Orliški krožek Krakovo-Trnovo. Danes popoldne ob 3. dekliški sestanek. Program je zelo važen; zato je udeležba vseh članic obvezna. — Odbor.

pr Ivo Juras: Zemljepis Jugoslavije, kraljevine Srba, Hrvata i Slovenca. Drugo izdanje.

se najugodnejše naroča naravnost pri
Založništvu v Ljubljani.
RAZPRODAJALCI ZNATEN POPUSTI
ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Naprodaj je:
dvoje enonadstropnih H
z gospodarskim poslojem (velike sl
dišča, konjski hlev), poleg tudi no
vrta. V eni hiši je lepa, prostorna tr
vina. Kraj na periferiji Ljubljane, prot
len in pripraven za vsakršno h
Cena zelo nizka. D4 se event. ho

Posedstvo naprodaj!

Hiša, gospodarsko poslopje, 5 orolov zemlje, vse skupaj ob državni cesti, 20 minut od KO-NJIC, za 700.000 kron. — Pojasnila daje I. LAMUT, Zeče št. 14. pošla Konjice. 4779

»MORSKO TRAVO«

nudi vsako množino SEVER in KOMP., Ljubljana, Wolfova pl. 12.

Vila naprodaj

blizu kolodv. Jesenice na Gorenj., v kateri je manufakturna trgovina. Naslov pri upravi lista pod št. 4698.

Brušenje britvic (REZ-NIC)

za raziranje, raznih sistemov Mem, Qlette etc., z električnim obratom, komad po 3 K 20 vin., sprejema drogerija »ADRIJA« v Ljubljani Selenburgova ulica 5.

Prodaj večjo množino

Juta- in tekstilnih - VREČ v dobrem stanju, ter VREČE za krompir in kostanj. — Ponudbe na upravištvu »Slovenca« pod »VREČE« 4746.

Trdni, novi, še nerabljeni

STOLI pripravljeni za podeželska gladišča, kino ali za gostilne, se prodajo po zelo ugodni ceni. — Ponudbe na upravo lista pod »STOLI« 4746.

Eleganten francoski športni

auto

dvosedežni, znamke CHA-PUIS-DORNIER

prodaj

J. GOREC, LJUBLJANA

Banaško SENO

prešano v balah, oddaja vsako množino, tudi izpod vagona, po najnižji ceni, dokler traja zaloga, Kmetijsko društvo za Slovenijo, Ljubljana, Turjaški trg št. 3. 4696

Kazalnik

ki pokaže na lahek način 24 ur s označbo dnevnih in nočnih ur in se more pritrčiti na vsako uro, se dobiva pri

Franč Korošec,

Ljubljana, Sv. Florjana ul. 31 in pri izumitelju B. Jurdanu, Zagreb, Martićeva ulica št. 15. Telefon 12-62.

PERJE

vsak čas, po najnižjih cenah, pri

E. VAJDA,

IZVOZ divjačine in perutnine, ČAKOVEC, Medjimurje, SLOVENIJA. — Brzjaviti: VAJDA, Čakovec. — Telefon št. 59.

Močne trpezne bakrene kotle

vseh vrst s širokimi kapami izdeluje edino

kotlarska zadruga

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 28.

Čisti domači izdelki! — NIZKE CENE! — Stalna zaloga!

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča popravila.

OBRTNA HRANILNICA IN POSOJILNICA, KRANJ

(Krojaški odsek)

se priporoča za naročila na

usnjate obleke

za moške (suknjiči, hlače, čepice) ter damske jope. — Cene zmerne, delo solidno!

LANE TROPINE (POGAČE)

zmlele v vrečah prodaja po najnižjih cenah HROVAT & KOMP., Ljubljana, Vegova ulica št. 6. 4661

Razno perilo

za dame, gospode in deco priporoča trdka

A. & E. Škaberne Ljubljana, Mestni trg to

JETIKA!

Dr. Pečnik ordinira za jetične izven torka in petka vsaki dan v St. Jurju ob južni žel. pri Celju. Čitajte njegove 3 knjige o jetiki.

Zimski damski plašč

nov, moderen, naprodaj. — Naslov pove upravištvu »Slovenca« pod št. 4736.

Za Miklavža

dobite vsakovrstne bonbone, kekse, čokolado od najpreprostejših do najfinjših vrst najceneje pri trdki JOSIF VITEK, trgovina s kandi Ljubljana, Krekov trg št. 8. zraven »Mestnega doma«.

NA DEBELO! NA DEBELO!

10-15 vagonov prvovrstnih,

suhih bukovih drv

prodajam prosto vagon Dolenjske postaje proti takojšnji dobavi. — ANTON BREZNIKAR, Ljubljana VII., Kmetiška ul. 133.

Usnjarske pretilnice, izdelovalnice**TORBIČ IN KOVČEROV**

dobijo najceneje ključavnice in okove prvovrstnega izdelka Brüder Deutsch Metall-

waren-Fabrik Wien pri

LORUM D.D.

trgovina jermenarskih, sedlarskih in tapetarskih okovov in proizvodov.

ZAGREB — Duga ulica 12.

Telefon 14-96 Brzjaviti: LORUM.

Svila

modni nakit, vse potrebščine

za šivilje in krojače

najceneje pri:

A. Šinković nasl. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg št. 19.

Divjačino

JELENE, SRNE, ZAJCE, JEREBICE, FAZANE, DIVJE KOZE, KLJUNACE ITD.

kupuje vsako množino in plača po najboljših cenah

E. VAJDA

IZVOZ DIVJAČINE IN PERUTNINE ČAKOVEC :: MEDJIMURJE

Brzjaviti: VAJDA, ČAKOVEC. Interurban telefon številka 59.

POLNOJARMENIJI!

Stroje za žage in obdelavo lesa, vsakovrstne, najnovejše konstrukcije dobavlja takoj po najnižji ceni s jugoslovanskega skladišča »SULWERKE«, Leipzig Kleinsch, Diekskaustra 8. Zastopnik in skladišče ima Welser-Werke, Wien XIII., Breitenseerstrasse 55.

Pojasnita daje spedičija »BALKAN«, Ljubljana.

Kolesa

Vam prenovi in strokovno shrani

preko zime

ob malenkostni pristojbini trdka

J. GOREC, Gosposvetska c. 14.

Suhe gobe

in kumov kupuje SEVER & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Tudi Vi se boste prepricali,

da je v Vašo korist, ako naročite najprej bogato ilustrirani katalog trdke

H. SUTTNER (ime: Henri-Maire) v Ljubljani št. 2 preden se odločite za nakup. Ta katalog Vam bo svetoval resnično dobre ure special. znamke »IKO« iz lastne tvornice v Švici kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestne ure, svetilne in stenske ure, verižice, prstane, zapestnice, uhane, namiz. orodje.

Dalje: Kratke in brane, darila in vsa alumin. in srebrn. pa tudi potrebne predmete, lakor škarje, nože, brizge, lasostrizne in brvske stroje, doze za tobak, svetilce iz smole, stekloreže, orodja, darila, darilnice, karte, dobro in ceno pri trdki.

OGLAS.

V pisarni inženjerskega oddelka Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila na dan 11. novembra 1922 ob 11. uri dopoldne javna poslednja

ofertna dražba za pokrivanje strehe z zarez. opeko na zidan. skladišču št. XIII

na Ljubljanskem polju pri Ljubljani po ukazu g. Ministra Voje in Mornarice I. F. št. 9.685 od 21. septembra 1922.

Pogoji in projekt za to dražbo so razvidni vsak dan v pisarni inženjerskega oddelka Dravske divizijske oblasti med uradn. urami. Pravico k tej dražbi ima vsak, kdor ima dokaz o stroki za izvršitev tega dela in ni izključen iz udeležb na dražbah. Predračunska vsota za ono delo znaša 111.586 Din 37 par.

Vsi licitanti položijo kavecjo in sicer: Podaniki Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev 5 odstotkov od zaokrožene proračunske vsote v znesku od šest tisoč dinarjev, inozemci pa 10 odstotkov od zaokrožene proračunske vsote v znesku od dvanajst tisoč dinarjev.

Kavecjo se položi na predan dražbe pri blagajni Komande Dravske divizijske oblasti in z sprejetim potrdilom o položeni kavecji pride licitant na dražbo.

Po končani dražbi se bo zadržala kavecja onega ponudbenika, ki je ponudil najnižjo ceno.

Iz pisarne inž. odd. Drav. Div. oblasti I., št. 3748.

MESTNO ŽUPANSTVO KOČEVJE razpisuje službo

mesarja

za novoustanovljeno občinsko mesnico. Reflektira se samo na popolnoma izvežbano in zanesljivo moč. — Reflektanti naj pošljejo ponudbe z navedbo zahlev na mestno županstvo KOČEVJE.

Zadružna gospodarska banka d.d. v Ljubljani

javlja, da bo počenši z 1. nov. 1922

obrestovala pri vseh svojih podružnicah v Jugoslaviji stare in nove

vloge na knjižice s čistimi 5% obresti**Vloge na tekočem računu**

se bodo obrestovale po dogovoru najugodnejše, posebno pa vezane vloge proti 1-, 3- ali 6-mesečni odpovedi.

Nudimo iz našega skladišča:

Molino-spodnje hlače la za delavce. Delavske Zephyr-srajce, temne in svetle. Črni klot, delavske srajce. Bele moške srajce.

Zensko perilo. — Zenske srajce z ročnim vezanjem.

Vse po najnižjih cenah. Najboljša izdelava in samo najboljše blago.

„ZE-KA“, domači proizvajal perila, ZAGREB, ulica 19.

Jamski les

smrekov in jelkov, nad 10 cm na drobnem koncu in nad 3 m dolžine, kupi vsako množino franko kranjske postaje

Šentjanški premogokop And. Jakil, Krmelj, Dolenj.

Slovenska banka

CENTRALA

v Ljubljani v lastni palači, Stritarjeva ulica št. 9.

Podružnice:

Novi Sad, Dolina Lendave, Lutomer, Maribor, ekspoziturna: Vrhnika.

Plačuje najvišje obresti na vložne knjižice in na vloge na tekočih računih.

DEJANSKA GLAVNICA: K 30.000.000—

REZERVNI ZAKLAD NAD K 6.000.000—

Se priporoča za izvršitev vseh bančnih poslov pod najkvalitetnejši pogoji.

Underwood

pisalni stroji so najboljši

Zahtevajte ponudbe!

THE REX Co.

LJUBLJANA

Tel. 268 - Gradišče št. 10 - Tel. 268

Opalograph

razmnoževalni aparati so svetovnoznani

Zahtevajte ponudbe!

Divjačino

kot srne, zajce, fazane, jerebice, divje race itd., v vsakem času po najboljših cenah, kupuje

E. VAJDA,

veletrgovina divjačine in perutnine, ČAKOVEC, Medjimurje.

Brzjavni naslov: VAJDA, Čakovec. Interurban telefon št. 39. 3752

Jugoslovanski kreditni zavod

registrirana zadruga z omejeno zavezo

v Ljubljani

Marjtin trg št. 8 ob Ljubljani

PODRUŽNICA V MURSKI SOBOTI

obrestuje hranilne 5% 0/2 0 čistih, brez odbitka rentnega in vloge na knjižice po 2% 0 invalidskega davka. Večje vloge z odpovednim rokom in vloge v tekočem računu se obrestujejo tudi višje po dogovoru. Cek: rač. št. 11.525.

Telefon št. 54.

Cek: rač. št. 11.525.

„SLOGRAD“

slovenska gradbena in industrijska d. d.

Tekoči račun pri Slovenski eskomptni banki v Ljubljani.

Tehnična pisarna v tovarni Keršič, Sp. Siska, Ljubljana.

Telefon interurban 180.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj.

Specijaliteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovode.

Zastopa: patent dr. inž. Empergera za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litiželeznimi vložki za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, „silo“ mostovih in podobno).

Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov.

V PARADIŽU

sta bila brez obleke

Adam in Eva

sedaj tega ni treba, ker se dobe vsakovrstne

obleke za gospode dame in otroke

v trgovini

O. Bernatović

Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Pristne kranjske klobase

iz garant. samo svinjskega mesa izdeluje in razpošilja v vsaki množini staro renomirana trdka

M. URBAS, Ljubljana, Slomškova ul. 13.

Poleg mestne elektrarne.

Najboljši so pravi AMERIKANSKI in angleški

SINGER-šivalni stroji

Singer-igle in nadomestni deli.

LASTNA MEHANIČNA DELAVNICA

Singer-olje sukanec svila itd.

PRODAJA NA OBROKE

— Singer-šivalni stroji Bourne & Co New York —

CENTRALA za kraljevino SHS Zagreb, Marulićeva 5. — Podružnice:

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA 3.

Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod n/S, Subotica, Novi Sad, Maribor, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zaječar i Stip. — Zastopstva so v vseh večjih krajih.

Priložnost cenegega nakupa

zajamčeno čisto volnenega ševjota, pripraven za moške obleke, damske kostume kakor tudi za plašče. Izvanredna cena meter po K 450.—

Veletrgovina I. C. MAYER, Ljubljana

Kupujemo**železne barele**

rabljene, za transport špirta sposobne, znotraj pocinkane, s 4-500 l vsebine.

Ponuditi: »Vesna« tvornica žeste, Djakovo.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani.**Vabilo k subskripciji.**

Izvršuje sklep izrednega občnega zbora delničarjev z dne 29. septembra 1922 in na podlagi odobrenja Ministrstva trgovine in industrije, objavljenega po njega oddelku v Ljubljani z razpisom z dne 26. avgusta 1922, št. 5546/22, je sklenil upravni svet na svoji seji dne 29. septembra 1922, da zviša delniško glavnico od K 40,000.000.— na K 50,000.000.— z izdajo

komadov 25.000 delnic à K 400.— nom.

pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem se ponudijo nove delnice po kurzu K 600.— tel quel, plačljivih ob subskripciji, v razmerju na šest starih ena nova.
2. Novim delničarjem se ponudijo nove delnice po kurzu K 800.— tel quel, plačljivih ob subskripciji.
3. Subskripcija traja od 1. do 15. novembra 1922 in so določena kot subskripcijska mesta:
Ljubljanska kreditna banka in njene podružnice, Jadranska banka a. d., Beograd in njene podružnice, ter Hrvatska podružnica Wiener Bank-Vereina, Zagreb.
4. Dodelitev delnic se izvrši kar najhitreje. Obvestilo o dodelitvi se čimprej zamenja za definitivne delnice.
Za nedodeljene delnice se vplačani denar vrne najkasneje do 15. decembra 1922.
5. Azijski dobiček pri izdaji novih delnic se dodeli po odbitku stroškov in pristojbin rezervnim fondom podjetja.
6. Nove delnice so opremljene s kuponom za leto 1923.
7. Uspeh gornje subskripcije je zajamčen po posebnem garančnem sindikatu.

V Ljubljani, dne 29. septembra 1922.

Upravni svet.

AUTOPNEUS
Polno gumijasta
za tovarne auto

MICHELIN
R. JURZA Nikoličeva ulica 9
Telefon br. 27-80

CABLÉ
Vse velikosti na skladišču
Potrebščine za auto